

BURMISTRZ GMINY RYCHTAL

www.rychtal.pl
ug@ugrychtal.pl

tel. 62 78 16 800
fax. 62 78 16 800

ul. Rynek 1 / 63-630 Rychtal / powiat kępiński / województwo wielkopolskie

Rychtal, dn. 20.11.2024r.

RI.411.2.2024

BIURO RADY MIEJSKIEJ
GMINY RYCHTAL

21.11.2024

Wpłynęło 20 r.

Podpis

**Rada Miejska Gminy Rychtal
Rynek 1
63-630 Rychtal**

Na podstawie art. 87 ust. 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1292) w załączeniu przekazuję sprawozdanie z realizacji zadań Programu Opieki nad Zabytkami dla Gminy Rychtal na lata 2020-2024.

Załączniki:

1. Sprawozdanie z realizacji zadań Programu Opieki nad Zabytkami dla Gminy Rychtal na lata 2020-2024- str.18

BURMISTRZ

Adam Staszczuk

Godziny otwarcia Urzędu Miejskiego Gminy Rychtal:

poniedziałek – piątek: 7:30 – 15:30

Sporządził(a): Donata Michalak

tel.: (62) 78 168 20

e-mail: donata.michalak@ugrychtal.pl

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI ZADAŃ

Programu Opieki nad Zabytkami
dla Gminy Rychtal
na lata 2020-2024

Podstawę prawną do sporządzenia Sprawozdania z realizacji zadań Programu Opieki nad Zabytkami Gminy Rychtal na lata 2020-2024, stanowi ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1292), która w art. 87 ust. 5 zobowiązuje Burmistrza do sporządzenia co 2 lata, sprawozdania, które przedstawia się radzie gminy.

Program Opieki nad Zabytkami Gminy Rychtal na lata 2020-2024 miał na celu, w szczególności:

- włączenie problemów ochrony zabytków do systemu zadań strategicznych, wynikających z koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju;
- uwzględnianie uwarunkowań ochrony zabytków, w tym krajobrazu kulturowego i dziedzictwa archeologicznego łącznie z uwarunkowaniami ochrony przyrody i równowagi ekologicznej;
- zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania;
- wyeksponowanie poszczególnych zabytków oraz walorów krajobrazu kulturowego;
- podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych oraz wspieranie inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych na opiekę nad zabytkami;
- określenie warunków współpracy z właścicielami zabytków, eliminujących sytuacje konfliktowe związane z wykorzystaniem tych zabytków;
- podejmowanie przedsięwzięć umożliwiających tworzenie miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami.

1. CHARAKTERYSTYKA ZABYTEKÓW

Na terenie gminy Rychtal znajduje się 12 zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków. Są to jedne z najcenniejszych elementów krajobrazu kulturowego na terenie gminy. Obiekty te objęte są wszelkimi rygorami prawnymi wynikającymi z treści odpowiednich aktów prawnych, a w tym przede wszystkim – rygorami ochrony konserwatorskiej wynikającymi z przepisów ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Wszelkie działania podejmowane przy tego typu obiektach wymagają pisemnego pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków.

**a) ZABYTKI NIERUCHOME WPISANE DO REJESTRU ZABYTKÓW
WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO**

L.p.	Miejscowość/Adres	Obiekt	Nr i data wpisu do rejestru zabytków
1.	Wielki Buczek	Kościół p.w. św. Jana Nepomucena	Kl. III-885/22861 z 27.12.1961 r.
2.	Wielki Buczek	Zespół dworski: dwór, park	264/Wlkp/A z 06.12.2005 r.
3.	Drożki	Kościół p.w. Jana Nepomucena	676/A z 14.07.1969 r.
4.	Drożki	Dzwonnica drewniana	677/A z 14.07.1969 r.
5.	Drożki	Dwór	1043/A z 23.03.1970 r.
6.	Krzyżowniki	Kościół par. p.w. Nawiedzenia NMP	603/A z 31.12.1990 r.
7.	Proszów	Kościół p.w. św. Rocha	602/A z 31.12.1990 r.
8.	Rychtal	Kościół par. Pw. Męczeństwa św. Jana Chrzciciela	601/A z 31.12.1990 r.
9.	Rychtal	Układ urbanistyczny	673/A z 27.05.1993 r.
10.	Ryniec	Dwór	182/A z 21.08.1968 r.
11.	Skoroszków	Zespół pałacowy: pałac, park z promenadą	887/Wlkp/A z 27.12.1961 r. i z 06.03.2013 r.
12.	Skoroszków	Spichlerz	1045/A z 25.03.1975 r.

b) ZABYTKI RUCHOME WPISANE DO REJESTRU ZABYTKÓW

Zgodnie z art. 3 pkt 1 i 3 Ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, zabytek ruchomy, to rzecz ruchoma, jej część lub zespół rzeczy ruchomych, będących dziełem człowieka lub z związanych z jego działalnością, stanowiących świadectwo minionej epoki bądź zdarzenia, których zachowanie leży w interesie społecznym ze względu na posiadaną wartość historyczną, artystyczną lub naukową.

Zabytki ruchome wpisane do rejestru zabytków podlegają ochronie konserwatorskiej wynikającej z przepisów ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Właściciel lub posiadacz zabytku ruchomego zobowiązany jest między innymi do:

- Zapewnienia warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych umożliwiających trwałe zachowanie zabytków oraz ich gospodarowanie i utrzymanie;
- Zapobiegania zagrożeniom mogącym spowodować uszczerbek dla wartości zabytków;
- Udaremniania niszczenia i niewłaściwego korzystania z zabytków;
- Przeciwdziałania kradzieży, zaginięciu lub nielegalnemu wywozowi zabytków za granicę;

- Kontroli stanu zachowania i przeznaczenia zabytków;
- Uwzględniania zadań ochronnych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz przy kształtowaniu środowiska.

Najbardziej wartościowy zbiór zabytków ruchomych stanowią wyposażenia kościołów z terenu gminy.

ZABYTKI RUCHOME WPISANE DO REJESTRU ZABYTKÓW WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO

L.p.	Miejscowość/ Adres	Obiekt	Nr rejestru	Data wpisu	Uwagi	Zabytek
1.	Wielki Buczek	Wyposażenie Kościoła p.w. św. Jana Nepomucena	208/B KI-III-860/38/72	18.05.1972 r.	7 szt.	Zespół wystroju i wyposażenia kościoła
2.	Drożki	Wyposażenie Kościoła p.w. Św. Jana Nepomucena	210/B KI-III-860/40/72	18.05.1972 r.	11 szt.	Zespół wystroju i wyposażenia kościoła
3.	Krzyżowniki	Krzyżowniki	47/B KI-III-860/27/70. Decyzja ta została zmieniona decyzją WKZ w Kaliszu znak PSOZ-Kal-IZR-30/12/98 z dnia 31 marca 1998 r.	08.12.1970 r.	25 szt.	Zespół wystroju i wyposażenia kościoła
4.	Proszów	Wyposażenie Kościoła p.w. św. Rocha	222/B KI-III-860/52/72. Decyzja ta została zmieniona decyzją WKZ w Kaliszu znak PSOZ-Kal-IZR-30/12/98 z dnia 31 marca 1998 r.	24.05.1972 r.	25 szt.	Zespół wystroju i wyposażenia kościoła
5.			WK 4/4048 KS.Z.II-1/5/50	03.06.1950 r.	1 szt.	Rzeźba św. Barbary, 1510 r.
6.			WK 3/4049 KS.Z.II-1/4/50	03.06.1950 r.	1 szt.	Rzeźba św. Wolfganga
7.	Rychtal	Wyposażenie Kościoła par. p.w. Męczeństwa św. Jana Chrzciciela	424/Wlkp/B/WOZ.W R 5140.4073.4.2012	24.05.1972 r.	17 szt.	Zespół wystroju i wyposażenia kościoła
8.	Skoroszów	Kartusz w Zespole pałacowym	224 KI-III-860/54/72	24.05.1972 r.	1 szt.	Portal z rzeźbionym kartuszem herbowym - płaskorzeźba

c) ZABYTKI W GMINNEJ EWIDENCJI ZABYTKÓW

Gminną Ewidencję Zabytków zaktualizowano Zarządzeniem Nr 80/2019 Wójta Gminy Rychtal z dnia 19 grudnia 2019 r., która na bieżąco podlega weryfikacji. W 2023 r. na podstawie

Zarządzenia nr 87/2023 Wójta Gminy Rychtal z dnia 15 listopada 2023 r. dokonano wykreślenia obiektu chlewni ze stodołą w miejscowości Zgorzelec zapisaną pod pozycją 60 załącznika nr 1 do Zarządzenia Nr 80/2019.

L.p.	Miejscowość (sołectwo) obiekt	Adres	Numer działki	Wiek
Bandłów (Zgorzelec)				
1	Zagroda młyńska: młyn z domem młynarza	Nr 1/ 241/5	241/5	Przełom XIX i XX w., w miejsce poprzedniego około 1800 r., i połowa XX w.
Mały Buczek (Wielki Buczek)				
2	Zespół folwarczny (obecnie rozparcelowany): • budynek mieszkalny, • obora (obecnie stodoła i magazyn) • czworak, • czworak, • obora (obecnie stolarnia)	Nr 15/16 Nr 17 Nr 18	261/2 262,272 273	4 ćwierć XVIII w. Lata 30-te XX w.
Wielki Buczek (Wielki Buczek)				
3	Zespół stacji kolejowej: • Dworzec kolejowy (obecnie dom), • Budynek gospodarczy i budynek wielofunkcyjny przy stacji kolejowej, • Wiadukt przy stacji kolejowej.		18/4	Po 1900 r.
4	Kościół parafialny p.w. św. Jana Nepomucena	Nr 4	126	1812 r.
5	Cmentarz przykościelny	Nr 4	125 i 126	4 ćw. XIX w.
6	Zespół Dworsko-Parkowo-Folwarczny		112/46 141/13	XIX w.
7	Kapliczka przydrożna p.w. św. Jana Nepomucena			Koniec XIX w.
8	Szkoła ob. dom nr 3	Nr 6A	131/3	Około 1905 r.
9	Cmentarz przykościelny		125 i 126	4 ćw. XIX w.
10	Grobowiec rodziny Mischke-Collande		125	4 ćw. XIX w.
Dalanów (Proszów)				
11	Dom mieszkalny	Nr 3	269	Około 1936 r.
12	Dom mieszkalny	Nr 7	296/I	Około 1936 r.
Darnowiec (Darnowiec)				
13	Leśniczówka	Nr 40	5123	Około 1900 r.
14	Obora z budynkiem gospodarczym	Nr 40	5123	2 ćwierć XX w.
15	Szkoła (obecnie dom mieszkalny)	Nr 13	21/3	Około 1900 r.
16	Budynek gospodarczy przy szkole (obecnie budynek gospodarczy - garaż)	Nr 13	21/3	Około 1900 r.
17	Kapliczka przydrożna	Nr 11a	22	Około 1900 r.

Drożki (Drożki)				
18	Zespół sakralny kościoła filialnego p.w. św. Jana Nepomucena: - kościół, - dzwonnica, - dzwon, - Dom Katolicki (obecnie magazyn)		234 233/7	Poprzedni z 1631 r. obecny z 1843 1911 r. 1686 r. Okolo 1910 r.
19	Zespół dworsko – parkowy: - dwór (obecnie budynek mieszkalny), - budynek gospodarczy podworski (obecnie magazyn), - park podworski, - fontanna w parku podworskim, - ogrodzenie parku podworskiego	Nr 54	233/33	1 połowa XIX w. 2 połowa XIX w. 2 połowa XIX w. Po 1900 r. Po 1900 r.
20	Zespół folwarczny: - budynek mieszkalny pracowników folwarku (ob. biuro), - spichlerz podworski (ob. magazyn, warsztat), - stodoła podworska nr I, - stodoła podworska nr II, - obora podworska - pozostałości budynku gorzelni (ob. budynek mieszkalny), - czworak nr I (ob. dom mieszkalny), - ośmiorak (ob. dom mieszkalny).	Nr 54 Nr 55 Nr 56 c Nr 56 A	233/33 233/34 233/35 240/13 240/1	Po 1900 r. Po 1900 r. Koniec XIX w. Okolo 1900 r. Okolo 1894 r. Po 1900 r. Po 1900 r.
21	Dom i Klub Rolnika (obecnie dom mieszkalny, budynek gospodarczy i bar)	Nr 27	328/1	Okolo 1900 r.
22	Dawna szkoła (obecnie dom mieszkalny)	Nr 11	319/3	4 ćwierć XIX w.
23	Szkoła	Nr 34	383	Okolo 1905 r.
24	Dawny Kościół ewangelicko – augsburski, obecnie Dom Ludowy	Nr 18 A	338	Okolo 1900 r.
25	Cmentarz rzymsko - katolicki		414	4 ćwierć XIX w.
26	Cmentarz ewangelicki		414	4 ćwierć XIX w.
Dworzyszcze (Krzyżowniki)				
27	Zespół dworsko – parkowy: - dwór, - pozostałości parku dworskiego	Nr 18 Nr 18	351/1	Okolo 1916 r. Początek XX w.
28	Zespół folwarczny: dom mieszkalny pracowników folwarku,	Nr 19 Nr 19	351/1 351/1	Okolo 1900 r. Okolo 1900 r.

	• obora podworska (obecnie budynek inwentarski),			
Krzyżowniki (Krzyżowniki)				
29	Krzyż przydrożny z figurką NMP		39/2	Koniec XIX w.
30	Dom	Nr 19	34/3	4 ćw. XIX w.
31	Zespół kościoła parafialnego		59,60,63	XVIII-XX w.
Gierczyce (Drożki)				
32	Zespół dworsko – parkowy: • dwór z pozostałościami parku	Nr 19	36/1	4 ćw. XIX w.
33	Zespół folwarczny: • spichlerz podworski, • obora z chlewem, • obora podworska		36/1 36/1 42	Koniec XIX w. Koniec XIX w. Koniec XIX w.
Marysławin (Wielki Buczek)				
34	Zespół folwarczny: • dom mieszkalny pracowników folwarku, • owczarnia I • owczarnia II	Nr 1 Nr 1 Nr 1	15 15 15	Koniec XIX w. Koniec XIX w. Koniec XIX w.
Proszów (Proszów)				
35	Zespół sakralny kościoła filialnego p.w. Św. Rocha: • Kościół filialny p.w. Św. Rocha		170	1711 r. w miejsce poprzedniego z 1251 r.
36	Dawna szkoła (obecnie dom mieszkalny)		110/2	Lata 80-te XIX w.
37	Dom mieszkalny	Nr 32	171	Około 1910 r.
38	Cmentarz rzymsko-katolicki		170	Koniec XIX w.
39	Kapliczka przydrożna z figurą św. Jana Nepomucena		170	I połowa XIX w.
Ryniec (Drożki)				
40	Zespół dworsko-parkowy" • dwór (obecnie dom mieszkalny), • park podworski		22/24 22/24	3 ćwierć XIX w. 2 połowa XIX w.
41	Zespół folwarczny: • spichlerz podworski (obecnie warsztat), • obora podworska (obecnie budynek inwentarski), • budynek gospodarczy (obecnie magazyn, warsztaty), • dwojak (obecnie dom mieszkalny), • czworak I (obecnie dom mieszkalny), • czworak II (obecnie dom mieszkalny)		22/25 22/25 22/25 28/13 28/14 28/18 28/19	Koniec XIX w. Około 1900 r. Koniec XIX w. Koniec XIX w. Koniec XIX w. Koniec XIX w. Koniec XIX w.

	czworak III (obecnie dom mieszkalny)			
42	Krzyż przydrożny		22/24	Koniec XIX w.
Sadogóra (Sadogóra)				
43	Zespół folwarczny: - Dawna rządcówka (obecnie dom mieszkalny), - Obora (obecnie budynek ogólno-inwentarski) - Owczarnia I (obecnie dom mieszkalny) - Owczarnia II (obecnie dom mieszkalny) - Stodoła (obecnie budynek inwentarski) - Dawny spichlerz z częścią inwentarską (obecnie budynek inwentarski),	Nr 19 a, 19b Nr 19 a, 19b Nr 27 Nr 28 Nr 19a, 19b Nr 18	78 78 188 183 78 79/2	4 ćwierć XIX w. 4 ćwierć XIX w. 4 ćwierć XIX w. 4 ćwierć XIX w. 4 ćwierć XIX w. 4 ćwierć XIX w.
44	Leśniczówka (obecnie dom mieszkalny)	Nr 4	5190/5	Koniec XIX w.
45	Dawna szkoła (obecnie dom mieszkalny)	Nr 9	120/2	Koniec XIX w.
46	Dom mieszkalny	Nr 32	5190/6	Lata 20-te XX w.
47	Dom mieszkalny	Nr 35	139/1	Koniec XIX w.
48	Pozostałość cegielni		4/5	Początek XX w.
49	Kapliczka	Nr 18	79/2	1935 r.
50	Krzyż przydrożny	Nr 29	132	Koniec XIX w.
Skoroszków (Skoroszków)				
51	Zespół pałacowo-parkowy: - pałac, - pozostałości parku z promenadą		449/2 449/2 231,232	1700 r. XVIII w.
52	Zespół folwarczny: - obora podworska I (obecnie budynek inwentarski), - obora podworska II (obecnie budynek inwentarski), - spichlerz, mączkarnia (obecnie magazyn i mieszkania), - stajnie (obecnie magazyn), - spichlerz (obecnie garaż i magazyn), - stodoła I, - stodoła II, - stodoła III, - czworak (obecnie dom mieszkalny), - dom administratora folwarku (obecnie dom mieszkalny)	Nr 10 Nr 31 Nr 30 Nr 29 Nr 27 Nr 31	449/44 449/44 449/44 449/44 448 440 441 449/44 529/2 448	Okolo 1900 r. Okolo 1900 r. 4 ćwierć XIX w. 1905 r., około 1900 r. I połowa XIX. Koniec XIX w. Koniec XIX w. Po 1900 r. 1880 r. Okolo 1900 r. 4 ćwierć XIX w.

53	Urząd Celny z budynkiem gospodarczym (obecnie dom mieszkalny, zagroda)	Nr 12	365	Lata 20-te XX w.
54	Dom mieszkalny	Nr 13	332	Lata 30-te XX w.
Stogniewice (Stogniewice)				
55	Dawna szkoła (obecnie budynek mieszkalny)	Nr 1	85	4 ćwierć XIX w.
56	Cmentarz ewangelicki		50	4 ćwierć XIX w.
Szarłota (Wielki Buczek)				
57	Dom pracowników folwarku (obecnie dom mieszkalny)	Nr 13	207/1	1 ćwierć XIX w.
58	Obora		207/3	4 ćwierć XIX w.
Zgorzelec				
59	Zespół dworsko-parkowy: • Park z pozostałościami sadu	Nr 16	5143/12 5143/14	2 ćwierć XX w.
60	Zespół folwarczny: • Stajnia z wozownią i spichlerz, • Stodoła (obecnie dom mieszkalny) • Dom pracowników folwarku (obecnie dom mieszkalny) • Kuchnia (obecnie budynek gospodarczy) • Chlewik • Dawna leśniczówka (obecnie dom mieszkalny)	Nr 16 Nr 17 Nr 18 Nr 18 Nr 18 Nr 19	5143/13 5143/11 5143/10 5143/10 5143/10 5143/14	Koniec XIX w. 2 połowa XIX w. Początek XX w. 1 połowa XX w. 1 połowa XX w. Koniec XIX w.
61	Leśniczówka (obecnie dom mieszkalny)	Nr 16	5143/12	1939 r.
62	Dom mieszkalny	Nr 20	285	4 ćwierć XIX w.

Rychtal (Rychtal)				
63	Zespół kościoła parafialnego p.w. Męczeństwa Św. Jana Chrzciciela: • kościół, • ogrodzenie kościoła, • plebania, • budynek gospodarczy przy plebani.	ul. Kościelna dz. 250 ul. Kościelna 7 dz. 251/2	XVII-XVIII w. XIX w. 1914 r. XIX/XX w.	
64	Ratusz	ul. Rynek 1, dz. 230	4 ćwierć XIX w.	
65	Pastorówka (obecnie dom mieszkalny)	ul. Kępińska 22, dz. 202	1910 r.	
66	Pocztą i dom mieszkalny	ul. Namysłowska 14, dz. 87/2	Koniec XIX w.	

67	Dom mieszkalny	ul. Jordanowa 1, dz. 211	I połowa XIX w.
68	Dom mieszkalny	ul. Jordanowa 2, dz. 212	I połowa XIX w.
69	Dom mieszkalny	ul. Jordanowa 4, dz. 214/3	Okolo połowy XIX w.
70	Dom mieszkalny	ul. Jordanowa 5, dz.215	Okolo połowy XIX w.
71	Dom mieszkalny	ul. Jordanowa 6, dz.216	Okolo połowy XIX w.
72	Dom mieszkalny	ul. Jordanowa 7, dz.217	XVII/XIX w.
73	Kapliczka przydrożna 384	ul. Jordanowa ???	XIX w.
74	Dom mieszkalny	ul. Kasztanowa 1, dz.170	1 ćwierć XX w.
75	Dom mieszkalny	ul. Kasztanowa 2, dz. 169	Okolo połowy XIX w.
76	Dom mieszkalny	ul. Kasztanowa 5, dz. 166/3	Okolo połowy XIX w.
77	Dom	ul. Kępińska 2, dz. 225/2	1 ćwierć XX w.
78	Dom mieszkalny	ul. Kępińska 3, dz.172	4 ćwierć XIX w.
79	Dom mieszkalny	ul. Kępińska 4, dz. 173	Koniec XIX w., przebudowany
80	Dom mieszkalny	ul. Kępińska 6, dz. 178	1 ćwierć XX w. przebudowany
81	Dom mieszkalny	ul. Kępińska 7, dz. 183/7	Okolo 1900 r.
82	Dom mieszkalny	ul. Kępińska 8, dz. 184	1 ćwierć XX w.
83	Dom mieszkalny	ul. Kępińska 12, dz. 204/1	1 ćwierć XX w.
84	Dom mieszkalny	ul. Kępińska 16, dz. 190	1 ćwierć XX w.
85	Dom	ul. Kępińska 20, dz.197/2	1 ćwierć XX w.
86	Zespół podworski	ul. Kępińska 22, dz. 202/2	Ok. 1910 r.
87	Dom	ul. Kępińska 23, dz. 201	1 ćwierć XX w.
88	Dom	ul. Kępińska 24, dz. 394	1 ćwierć XX w.
89	Dom	ul. Kępińska 25, dz. 393	1 ćwierć XX w.
90	Dom	ul. Kępińska 27, dz. 195/4	1 ćwierć XX w.

91	Szpital, Przystałek Śląskiego Z.K.M (obecnie szkoła)	ul. Kępińska 29, dz.391	Koniec XIX w.
92	Dom	ul. Kępińska 31, dz. 397	Lata 30 – te XX w.
93	Cmentarz ewangelicki	ul. Kępińska, dz.404	4 ćwierć XIX w.
94	Cmentarz parafialny	ul. Kępińska, dz. 400	Koniec XIX w.
95	Zespół Dworca Kolejowego	ul. Kolejowa 1, dz. 418/2	Lata 1905- 1913
96	Dom mieszkalny	ul. Kolejowa 3	XIX/XX w.
97	Dom mieszkalny	ul. Kościelna 1, dz. 238	1 połowa XIX w.
98	Dom mieszkalny	ul. Kościelna 3, dz.239	Połowa XIX w.
99	Dom mieszkalny	ul. Kościelna 5, dz. 242/1	Początek XIX w.
100	Dom mieszkalny	ul. Kościelna 6, dz. 252	2 połowa XIX w.
101	Plebania	ul. Kościelna 7, dz. 251/2	1914 r.
102	Plebański budynek gospodarczy	ul. Kościelna 7, dz. 251/2	XIX-XX w.
103	Zespół kościoła parafialnego	ul. Kościelna 8, dz. 250	1784-85
104	Dom mieszkalny	ul. Kościelna 9 dz. 219	2 ćwierć XX w.
105	Dom mieszkalny	ul. Kościelna 10, dz.220	XVIII/XIX w.
106	Dom mieszkalny	ul. Kościelna 11, dz.221	1846 r.
107	Dom mieszkalny	ul. Kościelna 12, dz.222	XVIII/XIX w.
108	Dom mieszkalny	ul. Kościelna 13, dz.223	XIX w.
109	Dom mieszkalny	ul. Kościelna 14, dz. 224	XIX w., przebudowany
110	Dom mieszkalny	ul. Kościelna 15, dz. 225/1	Koniec XIX w.
111	Dom	ul. Krótka 2, dz.174	Pocz. XX w.
112	Dom	ul. Krótka 3, dz. 176	Pocz. XX w.
113	Dom mieszkalny	ul. Namysłowska 1, dz. 255/16	1 połowa XIX w.
114	Dom	ul. Namysłowska 2, dz. 237	Pocz. XIX w.
115	Dom mieszkalny	ul. Namysłowska 6, dz.148	Koniec XIX w.
116	Dom mieszkalny	ul. Namysłowska 7, dz. 147	Koniec XIX w., przebudowany

117	Dom mieszkalny	ul. Namysłowska 15, dz.86/2	Okolo 1910 r.
118	Pocztą i dom	ul. Namysłowska 14, dz. 87/2	Koniec XIX w.
119	Dom	ul. Namysłowska 15, dz. 86/1	Okolo 1910 r.
120	Dom mieszkalny	ul. Namysłowska 16, dz. 140	Okolo 1900 r.
121	Dom mieszkalny	ul. Ogrodowa 2, dz.261	Po 1900 r.
122	Dom mieszkalny	ul. Ogrodowa 3, dz.262	Okolo 1900 r.
123	Dom mieszkalny	ul. Ogrodowa 5, dz. 264	Koniec XIX w., przebudowany
124	Dom	ul. Ogrodowa 8, dz. 268/2	Lata 30-te XX w.
125	Zespół stodoł	ul. Ogrodowa 8, dz. 269/2	Lata 30-te XX w.
126	Dom mieszkalny	ul. Ogrodowa 13, dz. 277	Okolo 1900 r.
127	Krzyż przydrożny	ul. Ogrodowa	1 ćwierć XX w.
128	Dom mieszkalny	ul. Okólna 1, dz.162	4 ćwierć XIX w.
129	Dom mieszkalny	ul. Okólna 2, dz. 163	2 połowa XIX w, przebudowany
130	Dom mieszkalny	ul. Okólna 3, dz. 229/6	Ok. Połowy XIX w., przebudowy
131	Dom mieszkalny	ul. Okólna 4, dz. 165/2	1 połowa XIX w.
132	Dom mieszkalny	ul. Okólna 5	XIX/XX w.
133	Dom mieszkalny	ul. Okólna 6, dz. 227	4 ćwierć XIX w.
134	Dom mieszkalny	ul. Okólna 7, dz. 248	1 połowa XIX w.
135	Dom mieszkalny	ul. Okólna 9, dz. 246	XIX w.
136	Ratusz	ul. Rynek 1, dz. 230	4 ćwierć XIX w.
137	Zespół domu	ul. Rynek 2, dz.232	1 ćwierć XX w.
138	Dom mieszkalny	ul. Rynek 3, dz.233	1910 r.
139	Dom mieszkalny	ul. Rynek 4, dz.234	Początek XX w.
140	Dom mieszkalny	ul. Rynek 5, dz. 235	Początek XIX w.
141	Dom mieszkalny	ul. Rynek 6, dz. 236	1 ćwierć XX w.
142	Dom mieszkalny	ul. Rynek 7, dz. 241	Początek XIX w.
143	Dom mieszkalny	ul. Rynek 8, dz.242	Połowa XIX w.
144	Dom mieszkalny	ul. Rynek 9, dz. 243	1 ćwierć XIX w.
145	Dom mieszkalny	ul. Rynek 10, dz. 244	1896 r.
146	Dom mieszkalny	ul. Rynek 12, dz. 228	1 połowa XIX w.
147	Dom	ul. Rynek 11, dz.245	Lata 30-te XX w.
148	Dom mieszkalny	ul. Rynek 16, dz. 229/7	1913 r.
149	Dom	ul. Rynek 17, dz. 160	Lata 30-te XX w.
150	Dom mieszkalny	ul. Rynek 18, dz. 159	4 ćwierć XIX w.

151	Dom mieszkalny	ul. Rynek 19, dz. 158	Połowa XIX w., przebudowany
152	Dom mieszkalny	ul. Rynek 20, dz. 154	4 ćwierć XIX w.
153	Dom mieszkalny	ul. Strumykowa 3, dz. 149	1 ćwierć XIX w., przebudowany
154	Dom mieszkalny	ul. Strumykowa 4, dz. 155	Koniec XIX w., przebudowany
155	Dom mieszkalny	ul. Strumykowa 5, dz. 150	1 połowa XIX w.
156	Dom mieszkalny	ul. Strumykowa 6, dz. 156/2	1 połowa XIX w.
157	Dom mieszkalny	ul. Strumykowa 7, dz. 151	Koniec XIX w.
158	Dom mieszkalny	ul. Strumykowa 10, dz. 156/3	4 ćwierć XIX w.
159	Dom mieszkalny	ul. Strumykowa 11, dz. 136	Po 1900 r.
160	Dom mieszkalny	ul. Strumykowa 14, dz. 134	Koniec XIX w., przebudowany
161	Dom mieszkalny	ul. Strumykowa 15, dz. 133	Koniec XIX w.
162	Dom mieszkalny	ul. Strumykowa 16, dz. 132	1 połowa XIX w. przebudowany
163	Dom mieszkalny	ul. Strumykowa 17, 131	1 połowa XIX w.
164	Dom mieszkalny	ul. Strumykowa 18, dz. 130	1 połowa XIX w.
165	Dom mieszkalny	ul. Strumykowa 19, dz. 129	Koniec XIX w.
166	Dom mieszkalny	ul. Zawada 1, dz. 99/3	Koniec XIX w.
167	Dom mieszkalny	ul. Zawada 2, dz. 116/4	Koniec XIX w.
168	Dom	ul. Zawada 4, dz. 101	Lata 30-te XX w.

Obszar gminy jest wyjątkowo licznie nasycony zabytkami archeologicznymi. Ich wartość naukowo-badawcza i konserwatorska jest zróżnicowana. Na terenie gminy Rychtal występują nie tylko zabytki kubaturowe, ale także stanowiska archeologiczne potwierdzające liczne fakty historyczne. Ze wstępnego rozpoznania ustalono, że na terenie gminy znajduje się 241 stanowisk wpisanych do ewidencji gminnej (osady, cmentarzyska, punkty osadnicze). Cennym zabytkiem nieruchomym wpisanym do rejestru w dniu 31.12.1998 roku pod nr 762/A przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Kaliszu jest kopiec podworski (tzw. grodzisko stożkowate) otoczony wałem pierścieniowatym wraz ze strefą ochrony

konserwatorskiej położony we wsi Drożki na działkach nr 147, 131, 152 i 154 (potoczna nazwa Trzy Laski). Zajmuje obszar około 0.5 ha.

2. REALIZACJA PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI GMINY RYCHTAL NA LATA 2020-2024

Analiza szans i zagrożeń wynikających ze stanu dziedzictwa kulturowego gminy wykonana na potrzeby programu pozwoliła na wypracowanie priorytetów działań w zakresie opieki nad zabytkami. W POnZ wyznaczono trzy priorytety, kierunki działań oraz zadania. Zostały one sformułowane w perspektywie wieloletniej i wykraczają często poza 4 – letni okres obowiązywania POnZ. W czasie realizacji zadań wynikających z Programu Opieki nad zabytkami Gminy Rychtal na lata 2020-2024 zrealizowano następujące cele:

- a) w roku 2021 Gmina Rychtal, na podstawie przesłanego zgłoszenia, została objęta Programem wsparcia Narodowego Instytutu Dziedzictwa „Wzorcową rewitalizacją”. W roku 2021 trwały prace nad delimitacją, celem wyodrębnienia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Przedmiotowe działania miały pozwolić na stworzenie Gminnego Programu Rewitalizacji, w oparciu o który będzie możliwość ubiegania się o dofinansowanie w przyszłej perspektywie dofinansowania. Wykaz podjętych uchwał:

- Uchwała Nr XLV/304/2022 Rady Gminy Rychtal z dnia 29 lipca 2022 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji gminy Rychtal; w ramach wyznaczonego obszaru rewitalizacji wyodrębnić należy fakt, iż cały zabytkowy układ urbanistyczny miasta Rychtal został objęty przedmiotowym obszarem;
- Uchwała Nr LI/330/2022 Rady Gminy Rychtal z dnia 30 listopada 2022 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Rychtal.
- Uchwała Nr IX/45/2024 Rady Miejskiej Gminy Rychtal z dnia 12 września 2024 r. w sprawie określenia zasad wyznaczenia składu oraz działania Komitetu Rewitalizacji.

- b) w roku 2023 Rada Gminy podjęła trzy uchwały dotyczące ochrony zabytków:

- Uchwała Nr LVII/352/2023 Rady Gminy Rychtal z dnia 21 lutego 2023 r. w sprawie zasad i trybu udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków lub gminnej ewidencji zabytków, sposobów jej rozliczania oraz sposobów kontroli w ramach Rządowego Programu Odbudowy Zabytków.

Podjęcie przedmiotowej uchwały wynikało z ogłoszonego naboru wniosków w ramach Rządowego Programu Odbudowy Zabytków, przyjętego uchwałą Rady Ministrów nr 232/2022

z dnia 23 listopada 2022 r. Program kierowany był bezpośrednio do jednostek samorządu terytorialnego, a za ich pośrednictwem również do innych podmiotów zobowiązanych do opieki nad zabytkami. Dofinansowanie może zostać przyznane na realizację zadań inwestycyjnych związanych z ochroną zabytków i opieką nad zabytkami określonych w art. 77 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Przedmiotowa uchwała określa zasady i tryb udzielania, sposób jej rozliczania oraz sposób kontroli.

- Uchwała Nr LXII/382/2023 Rady Gminy Rychtal z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie określenia zasad udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków położonych na terenie gminy Rychtal, nie stanowiących jej własności.

Zgodnie z art.81 ust.1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz.U z 2024 r. poz. 1292) do kompetencji Rady Gminy należy określenie zasad udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane w obiektach zabytkowych wpisanych do rejestru. W niniejszej uchwale zostały wskazane niezbędne dokumenty jakie należy dołączyć do wniosku. Został także określony wzór wniosku. Doprecyzowane zostały także zasady przyznawania dotacji, w tym sposób oceny wniosków oraz przedkładanych dokumentów.

- Uchwała Nr LXV/403/2023 Rady Gminy Rychtal z dnia 30 października 2023 r. w sprawie określenia zasad udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru lub znajdującym się w gminnej ewidencji zabytków, położonych na terenie gminy Rychtal, nie stanowiących jej własności.

Zgodnie z art. 81 ust. 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz.U z 2024 r. poz. 1292) do kompetencji Rady Gminy należy określenie zasad udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane w obiektach zabytkowych wpisanych do rejestru lub znajdującym się w gminnej ewidencji zabytków. Zmiana przedmiotowej uchwały wynikała z potrzeby rozszerzenia katalogu zabytków o zabytki znajdujące się w gminnej ewidencji zabytków.

Ponadto w roku 2023 na podstawie ogłoszonego naboru wniosków w ramach Rządowego Programu Odbudowy Zabytków przyjętego uchwałą Rady Ministrów nr 232/2022 z dnia 23 listopada 2022 r. Gmina Rychtal otrzymała dofinansowania na następujące zadania:

1. Rządowy Fundusz Polski Ład: Rządowy Program Odbudowy zabytków – edycja 1:

- **Modernizacja instrumentu organowego w kościele p.w. Nawiedzenia Najświętszej Mari Panny w Krzyżownikach**

Szacowany koszt zadania: 488 132,05 zł.

Dofinansowanie (do 98%) – 478 369,41 zł.

Wkład własny: 9 762,64 zł.

Okres realizacji: (powyżej 12 miesięcy) – 31.10.2024 r.

- **Modernizacja instrumentu organowego w kościele Męczeństwa św. Jana Chrzyciela w Rychtalu**

Szacowany koszt zadania: 502 024,50 zł.

Dofinansowanie (do 98%) – 491 984,01 zł.

Wkład własny: 10 040,49 zł.

Okres realizacji: (powyżej 12 miesięcy) – 31.10.2024 r.

2. Rządowy Fundusz Polski Ład: Rządowy Program Odbudowy zabytków – edycja 2:

- **Rewitalizacja rzeźby św. Jana Nepomucena znajdującej się na zewnątrz kościoła p.w. Męczeństwa św. Jana Chrzyciela w Rychtalu**

Szacowany koszt zadania: 130 000,00 zł.

Dofinansowanie (do 98%) – 127 400,00 zł

Wkład własny: 2 600,00 zł

Okres realizacji: (powyżej 12 miesięcy) – 16.04.2025 r.

- **Rewitalizacja obszaru zdegradowanego polegająca na modernizacji budynku gospodarczego byłego zespołu dworskiego przy ul. Kępińskiej 22 w Rychtalu**

Szacowany koszt zadania: 150 000,00 zł.

Dofinansowanie (do 98%) – 147 000,00 zł.

Wkład własny: 3 000,00 zł.

Okres realizacji: (powyżej 12 miesięcy) – 30.06.2026 r.

- **Prace konserwatorskie i restauratorskie zabytkowej, klasycystycznej szafy organowej z kościoła pw. św. Jana Nepomucena w Wielkim Buczku**
Szacowany koszt zadania: 149 597,84 zł.

Dofinansowanie (do 98%) – 146 605,88 zł.

Wkład własny: 2 991,96 zł.

Okres realizacji: (do 12 miesięcy) – 11.02.2025 r.

c) W roku 2024 gmina Rychtal podjęła uchwały o przyznaniu dotacji dla:

- **Parafii Rzymskokatolickiej pw. Męczeństwa św. Jana Chrzciciela w Rychtalu** - do kwoty 502 024,50 zł (słownie: pięćset dwa tysiące dwadzieścia cztery złote 50/100) z przeznaczeniem na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków lub gminnej ewidencji zabytków. Dotacja, o której mowa pochodzi z Rządowego Programu Odbudowy Zabytków w wysokości do 491 984,01 zł oraz z budżetu Gminy Rychtal w wysokości do 10 040,49 zł. Przyznana dotacja, przeznaczona w całości zostanie na prace związane z modernizacją instrumentu organowego w kościele Męczeństwa św. Jana Chrzciciela w Rychtalu.

- **Parafii Rzymskokatolickiej p.w. Nawiedzenia Najświętszej Mari Panny w Krzyżownikach** - do kwoty 488 132,05 zł (słownie: czterysta osiemdziesiąt osiem tysięcy sto trzydzieści dwa złotych 05/100) z przeznaczeniem na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków lub gminnej ewidencji zabytków. Dotacja pochodzi z Rządowego Programu Odbudowy Zabytków w wysokości do 478 369,41 zł oraz z budżetu Gminy Rychtal w wysokości do 9 762,64 zł. Przyznana dotacja przeznaczona w całości zostanie na prace związane z modernizacją instrumentu organowego w kościele p.w. Nawiedzenia Najświętszej Mari Panny w Krzyżownikach.

- **Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Jana Nepomucena w Wielkim Buczku** - do kwoty 149 597,84 zł (słownie: sto czterdzieści dziewięć tysięcy pięćset dziewięćdziesiąt siedem złotych 84/100) z przeznaczeniem na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków lub gminnej ewidencji zabytków. Dotacja pochodzi z Rządowego Programu Odbudowy Zabytków w wysokości do 146 605,88 zł oraz z budżetu Gminy Rychtal w wysokości do 2 991,96 zł.

Przyznana dotacja przeznaczona w całości zostanie na prace konserwatorskie i restauratorskie zabytkowej, klasycystycznej szafy organowej z kościoła pw. św. Jana Nepomucena w Wielkim Buczku.

- **Parafii Rzymskokatolickiej pw. Męczeństwa św. Jana Chrzciciela w Rychtalu** - do kwoty 130 000,00 zł (słownie: sto trzydzieści tysięcy złotych 00/100) z przeznaczeniem na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków lub gminnej ewidencji zabytków. Dotacja, o której mowa w ust. 1, pochodzi z Rządowego Programu Odbudowy Zabytków – edycja 2 w wysokości do 127 400,00 zł oraz z budżetu Gminy Rychtal w wysokości do 2 600,00 zł. Przyznana dotacja przeznaczona w całości zostanie na prace związane z rewitalizacją rzeźby św. Jana Nepomucena znajdującej się na zewnątrz kościoła p.w. Męczeństwa św. Jana Chrzciciela w Rychtalu.

Ponadto Gmina Rychtal na bieżąco podejmuje działania związane z ochroną zabytków:

- przy tworzeniu dokumentów strategicznych m. in. miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego itp.;
- z rozpowszechnianiem informacji dotyczących możliwości pozyskiwania środków finansowych na renowację zabytków;
- współpracuje z konserwatorem zabytków.

Niniejsze opracowanie stanowi podsumowanie działań podejmowanych w latach 2020-2024 w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami z terenu Gminy Rychtal. Główne założenia i priorytety Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami – to dążenie do poprawy stanu zasobów dziedzictwa kulturalnego z zachowaniem krajobrazu kulturowego Gminy oraz podwyższenie świadomości społecznej mieszkańców i właścicieli zabytkowych obiektów. Realizacja założeń Programu powinna pozwolić na określenie podejmowanych działań niezbędnych do sprawowania należytej opieki nad zabytkami Gminy Rychtal. Podstawowe założenia Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami dla gminy Rychtal na lata 2020 – 2024, zostały częściowo zrealizowane, częściowo są w trakcie realizacji. Natomiast założenia, które były niemożliwe do wykonania w czasie obowiązywania obecnego Programu, zostaną uwzględnione w nowym programie, który jest aktualnie w opracowaniu i będzie obejmował lata 2025 – 2028.

Podstawę prawną do sporządzenia Sprawozdania z realizacji zadań Programu Opieki nad Zabytkami Gminy Rychtal na lata 2020-2024, stanowi ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1292), która w art. 87 ust. 5 zobowiązuje Burmistrza do sporządzenia co 2 lata, sprawozdania, które przedstawia się radzie gminy.

Program Opieki nad Zabytkami Gminy Rychtal na lata 2020-2024 miał na celu, w szczególności:

- włączenie problemów ochrony zabytków do systemu zadań strategicznych, wynikających z koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju;
- uwzględnianie uwarunkowań ochrony zabytków, w tym krajobrazu kulturowego i dziedzictwa archeologicznego łącznie z uwarunkowaniami ochrony przyrody i równowagi ekologicznej;
- zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania;
- wyeksponowanie poszczególnych zabytków oraz walorów krajobrazu kulturowego;
- podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych oraz wspieranie inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych na opiekę nad zabytkami;
- określenie warunków współpracy z właścicielami zabytków, eliminujących sytuacje konfliktowe związane z wykorzystaniem tych zabytków;
- podejmowanie przedsięwzięć umożliwiających tworzenie miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami.

1. CHARAKTERYSTYKA ZABYTEKÓW

Na terenie gminy Rychtal znajduje się 12 zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków. Są to jedne z najcenniejszych elementów krajobrazu kulturowego na terenie gminy. Obiekty te objęte są wszelkimi rygorami prawnymi wynikającymi z treści odpowiednich aktów prawnych, a w tym przede wszystkim – rygorami ochrony konserwatorskiej wynikającymi z przepisów ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Wszelkie działania podejmowane przy tego typu obiektach wymagają pisemnego pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków.

**a) ZABYTKI NIERUCHOME WPISANE DO REJESTRU ZABYTKÓW
WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO**

L.p.	Miejscowość/Adres	Obiekt	Nr i data wpisu do rejestru zabytków
1.	Wielki Buczek	Kościół p.w. św. Jana Nepomucena	Kl. III-885/22861 z 27.12.1961 r.
2.	Wielki Buczek	Zespół dworski: dwór, park	264/Wlkp/A z 06.12.2005 r.
3.	Drożki	Kościół p.w. Jana Nepomucena	676/A z 14.07.1969 r.
4.	Drożki	Dzwonnica drewniana	677/A z 14.07.1969 r.
5.	Drożki	Dwór	1043/A z 23.03.1970 r.
6.	Krzyżowniki	Kościół par. p.w. Nawiedzenia NMP	603/A z 31.12.1990 r.
7.	Proszów	Kościół p.w. św. Rocha	602/A z 31.12.1990 r.
8.	Rychtal	Kościół par. Pw. Męczeństwa św. Jana Chrzcziciela	601/A z 31.12.1990 r.
9.	Rychtal	Układ urbanistyczny	673/A z 27.05.1993 r.
10.	Ryniec	Dwór	182/A z 21.08.1968 r.
11.	Skoroszków	Zespół pałacowy: pałac, park z promenadą	887/Wlkp/A z 27.12.1961 r. i z 06.03.2013 r.
12.	Skoroszków	Spichlerz	1045/A z 25.03.1975 r.

b) ZABYTKI RUCHOME WPISANE DO REJESTRU ZABYTKÓW

Zgodnie z art. 3 pkt 1 i 3 Ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, zabytek ruchomy, to rzecz ruchoma, jej część lub zespół rzeczy ruchomych, będących dziełem człowieka lub z związanych z jego działalnością, stanowiących świadectwo minionej epoki bądź zdarzenia, których zachowanie leży w interesie społecznym ze względu na posiadaną wartość historyczną, artystyczną lub naukową.

Zabytki ruchome wpisane do rejestru zabytków podlegają ochronie konserwatorskiej wynikającej z przepisów ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Właściciel lub posiadacz zabytku ruchomego zobowiązany jest między innymi do:

- Zapewnienia warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych umożliwiających trwale zachowanie zabytków oraz ich gospodarowanie i utrzymanie;
- Zapobiegania zagrożeniom mogącym spowodować uszczerbek dla wartości zabytków;
- Udaremniania niszczenia i niewłaściwego korzystania z zabytków;
- Przeciwdziałania kradzieży, zaginięcia lub nielegalnemu wywozowi zabytków za granicę;

- Kontroli stanu zachowania i przeznaczenia zabytków;
- Uwzględniania zadań ochronnych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz przy kształtowaniu środowiska.

Najbardziej wartościowy zbiór zabytków ruchomych stanowią wyposażenia kościołów z terenu gminy.

ZABYTKI RUCHOME WPISANE DO REJESTRU ZABYTKÓW WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO

L.p.	Miejscowość/ Adres	Obiekt	Nr rejestru	Data wpisu	Uwagi	Zabytek
1.	Wielki Buczek	Wyposażenie Kościoła p.w. św. Jana Nepomucena	208/B KI-III-860/38/72	18.05.1972 r.	7 szt.	Zespół wystroju i wyposażenia kościoła
2.	Drożki	Wyposażenie Kościoła p.w. Św. Jana Nepomucena	210/B KI-III-860/40/72	18.05.1972 r.	11 szt.	Zespół wystroju i wyposażenia kościoła
3.	Krzyżowniki	Krzyżowniki	47/B KI-III-860/27/70. Decyzja ta została zmieniona decyzją WKZ w Kaliszu znak PSOZ-Kal-IZR-30/12/98 z dnia 31 marca 1998 r.	08.12.1970 r.	25 szt.	Zespół wystroju i wyposażenia kościoła
4.	Proszów	Wyposażenie Kościoła p.w św. Rocha	222/B KI-III-860/52/72. Decyzja ta została zmieniona decyzją WKZ w Kaliszu znak PSOZ-Kal-IZR-30/12/98 z dnia 31 marca 1998 r.	24.05.1972 r.	25 szt.	Zespół wystroju i wyposażenia kościoła
5.			WK 4/4048 KS.Z.II-1/5/50	03.06.1950 r.	1 szt.	Rzeźba św. Barbary, 1510 r.
6.			WK 3/4049 KS.Z.II-1/4/50	03.06.1950 r.	1 szt.	Rzeźba św. Wolfganga
7.	Rychtal	Wyposażenie Kościoła par. p.w. Męczeństwa św. Jana Chrzyciela	424/Wlkp/B/WOZ.W R 5140.4073.4.2012	24.05.1972 r.	17 szt.	Zespół wystroju i wyposażenia kościoła
8.	Skoroszów	Kartusz w Zespole pałacowym	224 KI-III-860/54/72	24.05.1972 r.	1 szt.	Portal z rzeźbionym kartuszem herbowym - płaskorzeźba

c) ZABYTKI W GMINNEJ EWIDENCJI ZABYTKÓW

Gminną Ewidencję Zabytków zaktualizowano Zarządzeniem Nr 80/2019 Wójta Gminy Rychtal z dnia 19 grudnia 2019 r., która na bieżąco podlega weryfikacji. W 2023 r. na podstawie

Zarządzenia nr 87/2023 Wójta Gminy Rychtal z dnia 15 listopada 2023 r. dokonano wykreślenia obiektu chlewni ze stodołą w miejscowości Zgorzelec zapisaną pod pozycją 60 załącznika nr 1 do Zarządzenia Nr 80/2019.

L.p.	Miejscowość (sołectwo) obiekt	Adres	Numer działki	Wiek
Bandłów (Zgorzelec)				
1	Zagroda młyńska: młyn z domem młynarza	Nr 1/ 241/5	241/5	Przełom XIX i XX w., w miejsce poprzedniego około 1800 r., i połowa XX w.
Mały Buczek (Wielki Buczek)				
2	Zespół folwarczny (obecnie rozparcelowany): • budynek mieszkalny, • obora (obecnie stodoła i magazyn) • czworak, • czworak, • obora (obecnie stolarnia)	Nr 15/16 Nr 17 Nr 18	261/2 262,272 273	4 ćwierć XVIII w. Lata 30-te XX w.
Wielki Buczek (Wielki Buczek)				
3	Zespół stacji kolejowej: • Dworzec kolejowy (obecnie dom), • Budynek gospodarczy i budynek wielofunkcyjny przy stacji kolejowej, • Wiadukt przy stacji kolejowej.		18/4	Po 1900 r.
4	Kościół parafialny p.w. św. Jana Nepomucena	Nr 4	126	1812 r.
5	Cmentarz przykościelny	Nr 4	125 i 126	4 ćw. XIX w.
6	Zespół Dworsko-Parkowo-Folwarczny		112/46 141/13	XIX w.
7	Kapliczka przydrożna p.w. św. Jana Nepomucena			Koniec XIX w.
8	Szkoła ob. dom nr 3	Nr 6A	131/3	Okolo 1905 r.
9	Cmentarz przykościelny		125 i 126	4 ćw. XIX w.
10	Grobowiec rodziny Mischke-Collande		125	4 ćw. XIX w.
Dalanów (Proszów)				
11	Dom mieszkalny	Nr 3	269	Okolo 1936 r.
12	Dom mieszkalny	Nr 7	296/I	Okolo 1936 r.
Darnowiec (Darnowiec)				
13	Leśniczówka	Nr 40	5123	Okolo 1900 r.
14	Obora z budynkiem gospodarczym	Nr 40	5123	2 ćwierć XX w.
15	Szkoła (obecnie dom mieszkalny)	Nr 13	21/3	Okolo 1900 r.
16	Budynek gospodarczy przy szkole (obecnie budynek gospodarczy - garaż)	Nr 13	21/3	Okolo 1900 r.
17	Kapliczka przydrożna	Nr 11a	22	Okolo 1900 r.

Drożki (Drożki)				
18	Zespół sakralny kościoła filialnego p.w. św. Jana Nepomucena: - kościół, - dzwonnica, - dzwon, - Dom Katolicki (obecnie magazyn)		234 233/7	Poprzedni z 1631 r. obecny z 1843 1911 r. 1686 r. Okolo 1910 r.
19	Zespół dworsko – parkowy: - dwór (obecnie budynek mieszkalny), - budynek gospodarczy podworski (obecnie magazyn), - park podworski, - fontanna w parku podworskim, - ogrodzenie parku podworskiego	Nr 54	233/33	1 połowa XIX w. 2 połowa XIX w. 2 połowa XIX w. Po 1900 r. Po 1900 r.
20	Zespół folwarczny: - budynek mieszkalny pracowników folwarku (ob. biuro), - spichlerz podworski (ob. magazyn, warsztat), - stodoła podworska nr I, - stodoła podworska nr II, - obora podworska - pozostałości budynku gorzelni (ob. budynek mieszkalny), - czworak nr I (ob. dom mieszkalny), - ośmiorak (ob. dom mieszkalny).	Nr 54 Nr 55 Nr 56 c Nr 56 A	233/33 233/34 233/35 240/13 240/1	Po 1900 r. Po 1900 r. Koniec XIX w. Okolo 1900 r. Okolo 1894 r. Po 1900 r. Po 1900 r.
21	Dom i Klub Rolnika (obecnie dom mieszkalny, budynek gospodarczy i bar)	Nr 27	328/1	Okolo 1900 r.
22	Dawna szkoła (obecnie dom mieszkalny)	Nr 11	319/3	4 ćwierć XIX w.
23	Szkoła	Nr 34	383	Okolo 1905 r.
24	Dawny Kościół ewangelicko – augsburski, obecnie Dom Ludowy	Nr 18 A	338	Okolo 1900 r.
25	Cmentarz rzymsko - katolicki		414	4 ćwierć XIX w.
26	Cmentarz ewangelicki		414	4 ćwierć XIX w.
Dworzyszcze (Krzyżowniki)				
27	Zespół dworsko – parkowy: - dwór, - pozostałości parku dworskiego	Nr 18 Nr 18	351/1	Okolo 1916 r. Początek XX w.
28	Zespół folwarczny: dom mieszkalny pracowników folwarku,	Nr 19 Nr 19	351/1 351/1	Okolo 1900 r. Okolo 1900 r.

	• obora podworska (obecnie budynek inwentarski),			
Krzyżowniki (Krzyżowniki)				
29	Krzyż przydrożny z figurką NMP		39/2	Koniec XIX w.
30	Dom	Nr 19	34/3	4 ćw. XIX w.
31	Zespół kościoła parafialnego		59,60,63	XVIII-XX w.
Gierczyce (Drożki)				
32	Zespół dworsko – parkowy: • dwór z pozostałościami parku	Nr 19	36/1	4 ćw. XIX w.
33	Zespół folwarczny: • spichlerz podworski, • obora z chlewem, • obora podworska		36/1 36/1 42	Koniec XIX w. Koniec XIX w. Koniec XIX w.
Marysławin (Wielki Buczek)				
34	Zespół folwarczny: • dom mieszkalny pracowników folwarku, • owczarnia I • owczarnia II	Nr 1 Nr 1 Nr 1	15 15 15	Koniec XIX w. Koniec XIX w. Koniec XIX w.
Proszów (Proszów)				
35	Zespół sakralny kościoła filialnego p.w. Św. Rocha: • Kościół filialny p.w Św. Rocha		170	1711 r. w miejsce poprzedniego z 1251 r.
36	Dawna szkoła (obecnie dom mieszkalny)		110/2	Lata 80-te XIX w.
37	Dom mieszkalny	Nr 32	171	Około 1910 r.
38	Cmentarz rzymsko-katolicki		170	Koniec XIX w.
39	Kapliczka przydrożna z figurą św. Jana Nepomucena		170	I połowa XIX w.
Ryniec (Drożki)				
40	Zespół dworsko-parkowy" • dwór (obecnie dom mieszkalny), • park podworski		22/24 22/24	3 ćwierć XIX w. 2 połowa XIX w.
41	Zespół folwarczny: • spichlerz podworski (obecnie warsztat), • obora podworska (obecnie budynek inwentarski), • budynek gospodarczy (obecnie magazyn, warsztaty), • dwojak (obecnie dom mieszkalny), • czworak I (obecnie dom mieszkalny), • czworak II (obecnie dom mieszkalny)		22/25 22/25 22/25 28/13 28/14 28/18 28/19	Koniec XIX w. Około 1900 r. Koniec XIX w. Koniec XIX w. Koniec XIX w. Koniec XIX w. Koniec XIX w.

	czworak III (obecnie dom mieszkalny)			
42	Krzyż przydrożny		22/24	Koniec XIX w.
Sadogóra (Sadogóra)				
43	Zespół folwarczny: - Dawna rządcówka (obecnie dom mieszkalny), - Obora (obecnie budynek ogólno-inwentarski) - Owczarnia I (obecnie dom mieszkalny) - Owczarnia II (obecnie dom mieszkalny) - Stodoła (obecnie budynek inwentarski) - Dawny spichlerz z częścią inwentarską (obecnie budynek inwentarski),	Nr 19 a, 19b Nr 19 a, 19b Nr 27 Nr 28 Nr 19a, 19b Nr 18	78 78 188 183 78 79/2	4 ćwierć XIX w. 4 ćwierć XIX w. 4 ćwierć XIX w. 4 ćwierć XIX w. 4 ćwierć XIX w. 4 ćwierć XIX w.
44	Leśniczówka (obecnie dom mieszkalny)	Nr 4	5190/5	Koniec XIX w.
45	Dawna szkoła (obecnie dom mieszkalny)	Nr 9	120/2	Koniec XIX w.
46	Dom mieszkalny	Nr 32	5190/6	Lata 20-te XX w.
47	Dom mieszkalny	Nr 35	139/1	Koniec XIX w.
48	Pozostałość cegielni		4/5	Początek XX w.
49	Kapliczka	Nr 18	79/2	1935 r.
50	Krzyż przydrożny	Nr 29	132	Koniec XIX w.
Skoroszków (Skoroszków)				
51	Zespół pałacowo-parkowy: - pałac, - pozostałości parku z promenadą		449/2 449/2 231,232	1700 r. XVIII w.
52	Zespół folwarczny: - obora podworska I (obecnie budynek inwentarski), - obora podworska II (obecnie budynek inwentarski), - spichlerz, mączkarnia (obecnie magazyn i mieszkania), - stajnie (obecnie magazyn), - spichlerz (obecnie garaż i magazyn), - stodoła I, - stodoła II, - stodoła III, - czworak (obecnie dom mieszkalny), - dom administratora folwarku (obecnie dom mieszkalny)	Nr 10 Nr 31 Nr 30 Nr 29 Nr 27 Nr 31	449/44 449/44 449/44 449/44 448 440 441 449/44 529/2 448	Okolo 1900 r. Okolo 1900 r. 4 ćwierć XIX w. 1905 r., około 1900 r. I połowa XIX. Koniec XIX w. Koniec XIX w. Po 1900 r. 1880 r. Okolo 1900 r. 4 ćwierć XIX w.

53	Urząd Celny z budynkiem gospodarczym (obecnie dom mieszkalny, zagroda)	Nr 12	365	Lata 20-te XX w.
54	Dom mieszkalny	Nr 13	332	Lata 30-te XX w.
Stogniewice (Stogniewice)				
55	Dawna szkoła (obecnie budynek mieszkalny)	Nr 1	85	4 ćwierć XIX w.
56	Cmentarz ewangelicki		50	4 ćwierć XIX w.
Szarłota (Wielki Buczek)				
57	Dom pracowników folwarku (obecnie dom mieszkalny)	Nr 13	207/1	1 ćwierć XIX w.
58	Obora		207/3	4 ćwierć XIX w.
Zgorzelec				
59	Zespół dworsko-parkowy: Park z pozostałościami sadu	Nr 16	5143/12 5143/14	2 ćwierć XX w.
60	Zespół folwarczny: - Stajnia z wozownią i spichlerz, - Stodoła (obecnie dom mieszkalny) - Dom pracowników folwarku (obecnie dom mieszkalny) - Kuchnia (obecnie budynek gospodarczy) - Chlewik - Dawna leśniczówka (obecnie dom mieszkalny)	Nr 16 Nr 17 Nr 18 Nr 18 Nr 18 Nr 19	5143/13 5143/11 5143/10 5143/10 5143/10 5143/14	Koniec XIX w. 2 połowa XIX w. Początek XX w. 1 połowa XX w. 1 połowa XX w. Koniec XIX w.
61	Leśniczówka (obecnie dom mieszkalny)	Nr 16	5143/12	1939 r.
62	Dom mieszkalny	Nr 20	285	4 ćwierć XIX w.

Rychtal (Rychtal)				
63	Zespół kościoła parafialnego p.w. Męczeństwa Św. Jana Chrzciciela: - kościół, - ogrodzenie kościoła, - plebania, - budynek gospodarczy przy plebani.	ul. Kościelna dz. 250 ul. Kościelna 7 dz. 251/2	XVII-XVIII w. XIX w. 1914 r. XIX/XX w.	
64	Ratusz	ul. Rynek 1, dz. 230	4 ćwierć XIX w.	
65	Pastorówka (obecnie dom mieszkalny)	ul. Kępińska 22, dz. 202	1910 r.	
66	Pocztą i dom mieszkalny	ul. Namysłowska 14, dz. 87/2	Koniec XIX w.	

67	Dom mieszkalny	ul. Jordanowa 1, dz. 211	I połowa XIX w.
68	Dom mieszkalny	ul. Jordanowa 2, dz. 212	I połowa XIX w.
69	Dom mieszkalny	ul. Jordanowa 4, dz. 214/3	Okolo połowy XIX w.
70	Dom mieszkalny	ul. Jordanowa 5, dz. 215	Okolo połowy XIX w.
71	Dom mieszkalny	ul. Jordanowa 6, dz. 216	Okolo połowy XIX w.
72	Dom mieszkalny	ul. Jordanowa 7, dz. 217	XVII/XIX w.
73	Kapliczka przydrożna 384	ul. Jordanowa ???	XIX w.
74	Dom mieszkalny	ul. Kasztanowa 1, dz. 170	1 ćwierć XX w.
75	Dom mieszkalny	ul. Kasztanowa 2, dz. 169	Okolo połowy XIX w.
76	Dom mieszkalny	ul. Kasztanowa 5, dz. 166/3	Okolo połowy XIX w.
77	Dom	ul. Kępińska 2, dz. 225/2	1 ćwierć XX w.
78	Dom mieszkalny	ul. Kępińska 3, dz. 172	4 ćwierć XIX w.
79	Dom mieszkalny	ul. Kępińska 4, dz. 173	Koniec XIX w., przebudowany
80	Dom mieszkalny	ul. Kępińska 6, dz. 178	1 ćwierć XX w. przebudowany
81	Dom mieszkalny	ul. Kępińska 7, dz. 183/7	Okolo 1900 r.
82	Dom mieszkalny	ul. Kępińska 8, dz. 184	1 ćwierć XX w.
83	Dom mieszkalny	ul. Kępińska 12, dz. 204/1	1 ćwierć XX w.
84	Dom mieszkalny	ul. Kępińska 16, dz. 190	1 ćwierć XX w.
85	Dom	ul. Kępińska 20, dz. 197/2	1 ćwierć XX w.
86	Zespół podworski	ul. Kępińska 22, dz. 202/2	Ok. 1910 r.
87	Dom	ul. Kępińska 23, dz. 201	1 ćwierć XX w.
88	Dom	ul. Kępińska 24, dz. 394	1 ćwierć XX w.
89	Dom	ul. Kępińska 25, dz. 393	1 ćwierć XX w.
90	Dom	ul. Kępińska 27, dz. 195/4	1 ćwierć XX w.

91	Szpital, Przystań Śląskiego Z.K.M (obecnie szkoła)	ul. Kępińska 29, dz.391	Koniec XIX w.
92	Dom	ul. Kępińska 31, dz. 397	Lata 30 – te XX w.
93	Cmentarz ewangelicki	ul. Kępińska, dz.404	4 ćwierć XIX w.
94	Cmentarz parafialny	ul. Kępińska, dz. 400	Koniec XIX w.
95	Zespół Dworca Kolejowego	ul. Kolejowa 1, dz. 418/2	Lata 1905-1913
96	Dom mieszkalny	ul. Kolejowa 3	XIX/XX w.
97	Dom mieszkalny	ul. Kościelna 1, dz. 238	1 połowa XIX w.
98	Dom mieszkalny	ul. Kościelna 3, dz.239	Połowa XIX w.
99	Dom mieszkalny	ul. Kościelna 5, dz. 242/1	Początek XIX w.
100	Dom mieszkalny	ul. Kościelna 6, dz. 252	2 połowa XIX w.
101	Plebania	ul. Kościelna 7, dz. 251/2	1914 r.
102	Plebański budynek gospodarczy	ul. Kościelna 7, dz. 251/2	XIX-XX w.
103	Zespół kościoła parafialnego	ul. Kościelna 8, dz. 250	1784-85
104	Dom mieszkalny	ul. Kościelna 9 dz. 219	2 ćwierć XX w.
105	Dom mieszkalny	ul. Kościelna 10, dz.220	XVIII/XIX w.
106	Dom mieszkalny	ul. Kościelna 11, dz.221	1846 r.
107	Dom mieszkalny	ul. Kościelna 12, dz.222	XVIII/XIX w.
108	Dom mieszkalny	ul. Kościelna 13, dz.223	XIX w.
109	Dom mieszkalny	ul. Kościelna 14, dz. 224	XIX w., przebudowany
110	Dom mieszkalny	ul. Kościelna 15, dz. 225/1	Koniec XIX w.
111	Dom	ul. Krótka 2, dz.174	Pocz. XX w.
112	Dom	ul. Krótka 3, dz. 176	Pocz. XX w.
113	Dom mieszkalny	ul. Namysłowska 1, dz. 255/16	1 połowa XIX w.
114	Dom	ul. Namysłowska 2, dz. 237	Pocz. XIX w.
115	Dom mieszkalny	ul. Namysłowska 6, dz.148	Koniec XIX w.
116	Dom mieszkalny	ul. Namysłowska 7, dz. 147	Koniec XIX w., przebudowany

117	Dom mieszkalny	ul. Namysłowska 15, dz.86/2	Okolo 1910 r.
118	Pocztą i dom	ul. Namysłowska 14, dz. 87/2	Koniec XIX w.
119	Dom	ul. Namysłowska 15, dz. 86/1	Okolo 1910 r.
120	Dom mieszkalny	ul. Namysłowska 16, dz. 140	Okolo 1900 r.
121	Dom mieszkalny	ul. Ogrodowa 2, dz.261	Po 1900 r.
122	Dom mieszkalny	ul. Ogrodowa 3, dz.262	Okolo 1900 r.
123	Dom mieszkalny	ul. Ogrodowa 5, dz. 264	Koniec XIX w., przebudowany
124	Dom	ul. Ogrodowa 8, dz. 268/2	Lata 30-te XX w.
125	Zespół stodoł	ul. Ogrodowa 8, dz. 269/2	Lata 30-te XX w.
126	Dom mieszkalny	ul. Ogrodowa 13, dz. 277	Okolo 1900 r.
127	Krzyż przydrożny	ul. Ogrodowa	1 ćwierć XX w.
128	Dom mieszkalny	ul. Okólna 1, dz.162	4 ćwierć XIX w.
129	Dom mieszkalny	ul. Okólna 2, dz. 163	2 połowa XIX w, przebudowany
130	Dom mieszkalny	ul. Okólna 3, dz. 229/6	Ok. Połowy XIX w., przebudowy
131	Dom mieszkalny	ul. Okólna 4, dz. 165/2	1 połowa XIX w.
132	Dom mieszkalny	ul. Okólna 5	XIX/XX w.
133	Dom mieszkalny	ul. Okólna 6, dz. 227	4 ćwierć XIX w.
134	Dom mieszkalny	ul. Okólna 7, dz. 248	1 połowa XIX w.
135	Dom mieszkalny	ul. Okólna 9, dz. 246	XIX w.
136	Ratusz	ul. Rynek 1, dz. 230	4 ćwierć XIX w.
137	Zespół domu	ul. Rynek 2, dz.232	1 ćwierć XX w.
138	Dom mieszkalny	ul. Rynek 3, dz.233	1910 r.
139	Dom mieszkalny	ul. Rynek 4, dz.234	Początek XX w.
140	Dom mieszkalny	ul. Rynek 5, dz. 235	Początek XIX w.
141	Dom mieszkalny	ul. Rynek 6, dz. 236	1 ćwierć XX w.
142	Dom mieszkalny	ul. Rynek 7, dz. 241	Początek XIX w.
143	Dom mieszkalny	ul. Rynek 8, dz.242	Połowa XIX w.
144	Dom mieszkalny	ul. Rynek 9, dz. 243	1 ćwierć XIX w.
145	Dom mieszkalny	ul. Rynek 10, dz. 244	1896 r.
146	Dom mieszkalny	ul. Rynek 12, dz. 228	1 połowa XIX w.
147	Dom	ul. Rynek 11, dz.245	Lata 30-te XX w.
148	Dom mieszkalny	ul. Rynek 16, dz. 229/7	1913 r.
149	Dom	ul. Rynek 17, dz. 160	Lata 30-te XX w.
150	Dom mieszkalny	ul. Rynek 18, dz. 159	4 ćwierć XIX w.

151	Dom mieszkalny	ul. Rynek 19, dz. 158	Połowa XIX w., przebudowany
152	Dom mieszkalny	ul. Rynek 20, dz. 154	4 ćwierć XIX w.
153	Dom mieszkalny	ul. Strumykowa 3, dz.149	1 ćwierć XIX w., przebudowany
154	Dom mieszkalny	ul. Strumykowa 4, dz. 155	Koniec XIX w., przebudowany
155	Dom mieszkalny	ul. Strumykowa 5, dz. 150	1 połowa XIX w.
156	Dom mieszkalny	ul. Strumykowa 6, dz. 156/2	1 połowa XIX w.
157	Dom mieszkalny	ul. Strumykowa 7, dz. 151	Koniec XIX w.
158	Dom mieszkalny	ul. Strumykowa 10, dz.156/3	4 ćwierć XIX w.
159	Dom mieszkalny	ul. Strumykowa 11, dz. 136	Po 1900 r.
160	Dom mieszkalny	ul. Strumykowa 14, dz. 134	Koniec XIX w., przebudowany
161	Dom mieszkalny	ul. Strumykowa 15, dz.133	Koniec XIX w.
162	Dom mieszkalny	ul. Strumykowa 16, dz. 132	1 połowa XIX w. przebudowany
163	Dom mieszkalny	ul. Strumykowa 17, 131	1 połowa XIX w.
164	Dom mieszkalny	ul. Strumykowa 18, dz.130	1 połowa XIX w.
165	Dom mieszkalny	ul. Strumykowa 19, dz. 129	Koniec XIX w.
166	Dom mieszkalny	ul. Zawada 1, dz. 99/3	Koniec XIX w.
167	Dom mieszkalny	ul. Zawada 2, dz.116/4	Koniec XIX w.
168	Dom	ul. Zawada 4, dz.101	Lata 30-te XX w.

Obszar gminy jest wyjątkowo licznie nasycony zabytkami archeologicznymi. Ich wartość naukowo-badawcza i konserwatorska jest zróżnicowana. Na terenie gminy Rychtal występują nie tylko zabytki kubaturowe, ale także stanowiska archeologiczne potwierdzające liczne fakty historyczne. Ze wstępnego rozpoznania ustalono, że na terenie gminy znajduje się 241 stanowisk wpisanych do ewidencji gminnej (osady, cmentarzyska, punkty osadnicze). Cennym zabytkiem nieruchomym wpisanym do rejestru w dniu 31.12.1998 roku pod nr 762/A przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Kaliszu jest kopiec podworski (tzw. grodzisko stożkowate) otoczony wałem pierścieniowatym wraz ze strefą ochrony

konserwatorskiej położony we wsi Drożki na działkach nr 147, 131, 152 i 154 (potoczna nazwa Trzy Laski). Zajmuje obszar około 0.5 ha.

2. REALIZACJA PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI GMINY RYCHTAL NA LATA 2020-2024

Analiza szans i zagrożeń wynikających ze stanu dziedzictwa kulturowego gminy wykonana na potrzeby programu pozwoliła na wypracowanie priorytetów działań w zakresie opieki nad zabytkami. W POnZ wyznaczono trzy priorytety, kierunki działań oraz zadania. Zostały one sformułowane w perspektywie wieloletniej i wykraczają często poza 4 – letni okres obowiązywania POnZ. W czasie realizacji zadań wynikających z Programu Opieki nad zabytkami Gminy Rychtal na lata 2020-2024 zrealizowano następujące cele:

- a) w roku 2021 Gmina Rychtal, na podstawie przesłanego zgłoszenia, została objęta Programem wsparcia Narodowego Instytutu Dziedzictwa „Wzorcową rewitalizacją”. W roku 2021 trwały prace nad delimitacją, celem wyodrębnienia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Przedmiotowe działania miały pozwolić na stworzenie Gminnego Programu Rewitalizacji, w oparciu o który będzie możliwość ubiegania się o dofinansowanie w przyszłej perspektywie dofinansowania. Wykaz podjętych uchwał:

- Uchwała Nr XLV/304/2022 Rady Gminy Rychtal z dnia 29 lipca 2022 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji gminy Rychtal; w ramach wyznaczonego obszaru rewitalizacji wyodrębnić należy fakt, iż cały zabytkowy układ urbanistyczny miasta Rychtal został objęty przedmiotowym obszarem;

- Uchwała Nr LI/330/2022 Rady Gminy Rychtal z dnia 30 listopada 2022 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Rychtal.

- Uchwała Nr IX/45/2024 Rady Miejskiej Gminy Rychtal z dnia 12 września 2024 r. w sprawie określenia zasad wyznaczenia składu oraz działania Komitetu Rewitalizacji.

- b) w roku 2023 Rada Gminy podjęła trzy uchwały dotyczące ochrony zabytków:

- Uchwała Nr LVII/352/2023 Rady Gminy Rychtal z dnia 21 lutego 2023 r. w sprawie zasad i trybu udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków lub gminnej ewidencji zabytków, sposobów jej rozliczania oraz sposobów kontroli w ramach Rządowego Programu Odbudowy Zabytków.

Podjęcie przedmiotowej uchwały wynikało z ogłoszonego naboru wniosków w ramach Rządowego Programu Odbudowy Zabytków, przyjętego uchwałą Rady Ministrów nr 232/2022

z dnia 23 listopada 2022 r. Program kierowany był bezpośrednio do jednostek samorządu terytorialnego, a za ich pośrednictwem również do innych podmiotów zobowiązanych do opieki nad zabytkami. Dofinansowanie może zostać przyznane na realizację zadań inwestycyjnych związanych z ochroną zabytków i opieką nad zabytkami określonych w art. 77 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Przedmiotowa uchwała określa zasady i tryb udzielania, sposób jej rozliczania oraz sposób kontroli.

- Uchwała Nr LXII/382/2023 Rady Gminy Rychtal z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie określenia zasad udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków położonych na terenie gminy Rychtal, nie stanowiących jej własności.

Zgodnie z art.81 ust.1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz.U z 2024 r. poz. 1292) do kompetencji Rady Gminy należy określenie zasad udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane w obiektach zabytkowych wpisanych do rejestru. W niniejszej uchwale zostały wskazane niezbędne dokumenty jakie należy dołączyć do wniosku. Został także określony wzór wniosku. Doprecyzowane zostały także zasady przyznawania dotacji, w tym sposób oceny wniosków oraz przedkładanych dokumentów.

- Uchwała Nr LXV/403/2023 Rady Gminy Rychtal z dnia 30 października 2023 r. w sprawie określenia zasad udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru lub znajdującym się w gminnej ewidencji zabytków, położonych na terenie gminy Rychtal, nie stanowiących jej własności.

Zgodnie z art. 81 ust. 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz.U z 2024 r. poz. 1292) do kompetencji Rady Gminy należy określenie zasad udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane w obiektach zabytkowych wpisanych do rejestru lub znajdującym się w gminnej ewidencji zabytków. Zmiana przedmiotowej uchwały wynikała z potrzeby rozszerzenia katalogu zabytków o zabytki znajdujące się w gminnej ewidencji zabytków.

Ponadto w roku 2023 na podstawie ogłoszonego naboru wniosków w ramach Rządowego Programu Odbudowy Zabytków przyjętego uchwałą Rady Ministrów nr 232/2022 z dnia 23 listopada 2022 r. Gmina Rychtal otrzymała dofinansowania na następujące zadania:

1. Rządowy Fundusz Polski Ład: Rządowy Program Odbudowy zabytków – edycja 1:

- **Modernizacja instrumentu organowego w kościele p.w. Nawiedzenia Najświętszej Mari Panny w Krzyżownikach**
Szacowany koszt zadania: 488 132,05 zł.
Dofinansowanie (do 98%) – 478 369,41 zł.
Wkład własny: 9 762,64 zł.
Okres realizacji: (powyżej 12 miesięcy) – 31.10.2024 r.
- **Modernizacja instrumentu organowego w kościele Męczeństwa św. Jana Chrzciciela w Rychtalu**
Szacowany koszt zadania: 502 024,50 zł.
Dofinansowanie (do 98%) – 491 984,01 zł.
Wkład własny: 10 040,49 zł.
Okres realizacji: (powyżej 12 miesięcy) – 31.10.2024 r.

2. Rządowy Fundusz Polski Ład: Rządowy Program Odbudowy zabytków – edycja 2:

- **Rewitalizacja rzeźby św. Jana Nepomucena znajdującej się na zewnątrz kościoła p.w. Męczeństwa św. Jana Chrzciciela w Rychtalu**
Szacowany koszt zadania: 130 000,00 zł.
Dofinansowanie (do 98%) – 127 400,00 zł.
Wkład własny: 2 600,00 zł.
Okres realizacji: (powyżej 12 miesięcy) – 16.04.2025 r.
- **Rewitalizacja obszaru zdegradowanego polegająca na modernizacji budynku gospodarczego byłego zespołu dworskiego przy ul. Kępińskiej 22 w Rychtalu**
Szacowany koszt zadania: 150 000,00 zł.
Dofinansowanie (do 98%) – 147 000,00 zł.
Wkład własny: 3 000,00 zł.
Okres realizacji: (powyżej 12 miesięcy) – 30.06.2026 r.

- **Prace konserwatorskie i restauratorskie zabytkowej, klasycystycznej szafy organowej z kościoła pw. św. Jana Nepomucena w Wielkim Buczku**
Szacowany koszt zadania: 149 597,84 zł.

Dofinansowanie (do 98%) – 146 605,88 zł.

Wkład własny: 2 991,96 zł.

Okres realizacji: (do 12 miesięcy) – 11.02.2025 r.

c) W roku 2024 gmina Rychtal podjęła uchwały o przyznaniu dotacji dla:

- **Parafii Rzymskokatolickiej pw. Męczeństwa św. Jana Chrzciciela w Rychtalu** - do kwoty 502 024,50 zł (słownie: pięćset dwa tysiące dwadzieścia cztery złote 50/100) z przeznaczeniem na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków lub gminnej ewidencji zabytków. Dotacja, o której mowa pochodzi z Rządowego Programu Odbudowy Zabytków w wysokości do 491 984,01 zł oraz z budżetu Gminy Rychtal w wysokości do 10 040,49 zł. Przyznana dotacja, przeznaczona w całości zostanie na prace związane z modernizacją instrumentu organowego w kościele Męczeństwa św. Jana Chrzciciela w Rychtalu.

- **Parafii Rzymskokatolickiej p.w. Nawiedzenia Najświętszej Mari Panny w Krzyżownikach** - do kwoty 488 132,05 zł (słownie: czterysta osiemdziesiąt osiem tysięcy sto trzydzieści dwa złotych 05/100) z przeznaczeniem na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków lub gminnej ewidencji zabytków. Dotacja pochodzi z Rządowego Programu Odbudowy Zabytków w wysokości do 478 369,41 zł oraz z budżetu Gminy Rychtal w wysokości do 9 762,64 zł. Przyznana dotacja przeznaczona w całości zostanie na prace związane z modernizacją instrumentu organowego w kościele p.w. Nawiedzenia Najświętszej Mari Panny w Krzyżownikach.

- **Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Jana Nepomucena w Wielkim Buczku** - do kwoty 149 597,84 zł (słownie: sto czterdzieści dziewięć tysięcy pięćset dziewięćdziesiąt siedem złotych 84/100) z przeznaczeniem na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków lub gminnej ewidencji zabytków. Dotacja pochodzi z Rządowego Programu Odbudowy Zabytków w wysokości do 146 605,88 zł oraz z budżetu Gminy Rychtal w wysokości do 2 991,96 zł.

Przyznana dotacja przeznaczona w całości zostanie na prace konserwatorskie i restauratorskie zabytkowej, klasycystycznej szafy organowej z kościoła pw. św. Jana Nepomucena w Wielkim Buczku.

- **Parafii Rzymskokatolickiej pw. Męczeństwa św. Jana Chrzciciela w Rychtalu** - do kwoty 130 000,00 zł (słownie: sto trzydzieści tysięcy złotych 00/100) z przeznaczeniem na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków lub gminnej ewidencji zabytków. Dotacja, o której mowa w ust. 1, pochodzi z Rządowego Programu Odbudowy Zabytków – edycja 2 w wysokości do 127 400,00 zł oraz z budżetu Gminy Rychtal w wysokości do 2 600,00 zł. Przyznana dotacja przeznaczona w całości zostanie na prace związane z rewitalizacją rzeźby św. Jana Nepomucena znajdującej się na zewnątrz kościoła p.w. Męczeństwa św. Jana Chrzciciela w Rychtalu.

Ponadto Gmina Rychtal na bieżąco podejmuje działania związane z ochroną zabytków:

- przy tworzeniu dokumentów strategicznych m. in. miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego itp.;
- z rozpowszechnianiem informacji dotyczących możliwości pozyskiwania środków finansowych na renowację zabytków;
- współpracuje z konserwatorem zabytków.

Niniejsze opracowanie stanowi podsumowanie działań podejmowanych w latach 2020-2024 w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami z terenu Gminy Rychtal. Główne założenia i priorytety Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami – to dążenie do poprawy stanu zasobów dziedzictwa kulturalnego z zachowaniem krajobrazu kulturowego Gminy oraz podwyższenie świadomości społecznej mieszkańców i właścicieli zabytkowych obiektów. Realizacja założeń Programu powinna pozwolić na określenie podejmowanych działań niezbędnych do sprawowania należytej opieki nad zabytkami Gminy Rychtal. Podstawowe założenia Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami dla gminy Rychtal na lata 2020 – 2024, zostały częściowo zrealizowane, częściowo są w trakcie realizacji. Natomiast założenia, które były niemożliwe do wykonania w czasie obowiązywania obecnego Programu, zostaną uwzględnione w nowym programie, który jest aktualnie w opracowaniu i będzie obejmował lata 2025 – 2028.

BURMISTRZ
Adam Staszczuk
Adam Staszczuk

